

Проте, аналіз діяльності вітчизняних підприємств, що здійснюють інноваційно-інвестиційну діяльність показує брак необхідної готівкової маси для реалізації новачійних, венчурних проектів та капіталізації власних установ. Не сприяє налагодженню співпраці інноваційних підприємств та інвесторів і державна політика. Так, на державному рівні відсутня стратегія новітніх напрямів формування та розвитку інноваційних кластерів, технологічних платформ та інвестиційного клімату. За сучасних українських реалій розвиток інноваційного вектору відносин супроводжується невизначеністю економічних відносин між суб'єктами фінансового ринку та інноваційними підприємствами, а недосконалість законодавчої бази у сфері інвестування, тільки поглиблює диспропорції у зазначеному сегменті.

При цьому фінансовий ринок залишається одним із головних механізмів активізації ділової активності в інноваційній сфері. Головними передумовами збалансування дисбалансів та переорієнтації капітальних вкладень в інноваційні технології мають стати: ефективна реалізація державної політики щодо стимулювання внутрішнього попиту та проведення інституційної реформи ринків капіталу у контексті утворення нових потужних спеціалізованих фінансових інституцій (інвестиційних банків; установ фінансування інноваційного розвитку тощо).

Шкут О.С., Григоренко Г.С.

старший викладач

Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара

ПРОБЛЕМИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗИ

Перебіг кризових подій у валютно-фінансовій сфері України, обумовлених неефективною стратегією банківської діяльності, вимагає активного пошуку шляхів виходу з кризи на основі реорганізації банківського сектора.

До основних причин виникнення проблемних банків в Україні належать:

- висока концентрація кредитного портфеля як наслідок підпорядкування стратегій діяльності банків інтересам засновників та акціонерів (у тому числі у рамках неформальних ФПГ);

- «непрозора» структура власності;

- низький рівень банківського менеджменту, що виражається у неякісному контролі за станом портфеля активів;

- сплеск кредитної експансії, у ході розгортання якої банки намагалися захопити найбільш доходні сегменти фінансового ринку;

- недостатній розвиток інших сегментів фінансового ринку, що фактично стимулює закріплення монопольних позицій за банками у перерозподілі грошових потоків в економіці;

- низька ефективність системи банківського нагляду (насамперед, підрозділів раннього реагування).

Наслідками існування та можливого поширення сегмента проблемних банків у національній банківській системі є:

- зниження довіри до національних грошей і банківської системи;

- підвищення рівня доларизації через зниження привабливості банківських депозитів і збільшення готівкових валютних заощаджень;

- послаблення конкурентоспроможності національного банківського капіталу (з огляду на інтенсивне проникнення іноземного капіталу на фінансовий ринок України);

- уповільнення темпів зростання капіталізації банків [1].

З огляду на причини та наслідки проблем у національній банківській системі можемо виділити напрями розв'язання проблем:

- 1) забезпечення «прозорості» власності у банківському секторі;
- 2) підвищення ефективності банківського нагляду;
- 3) удосконалення процедур санації, реорганізації та ліквідації банків, а також системи захисту інтересів вкладників.

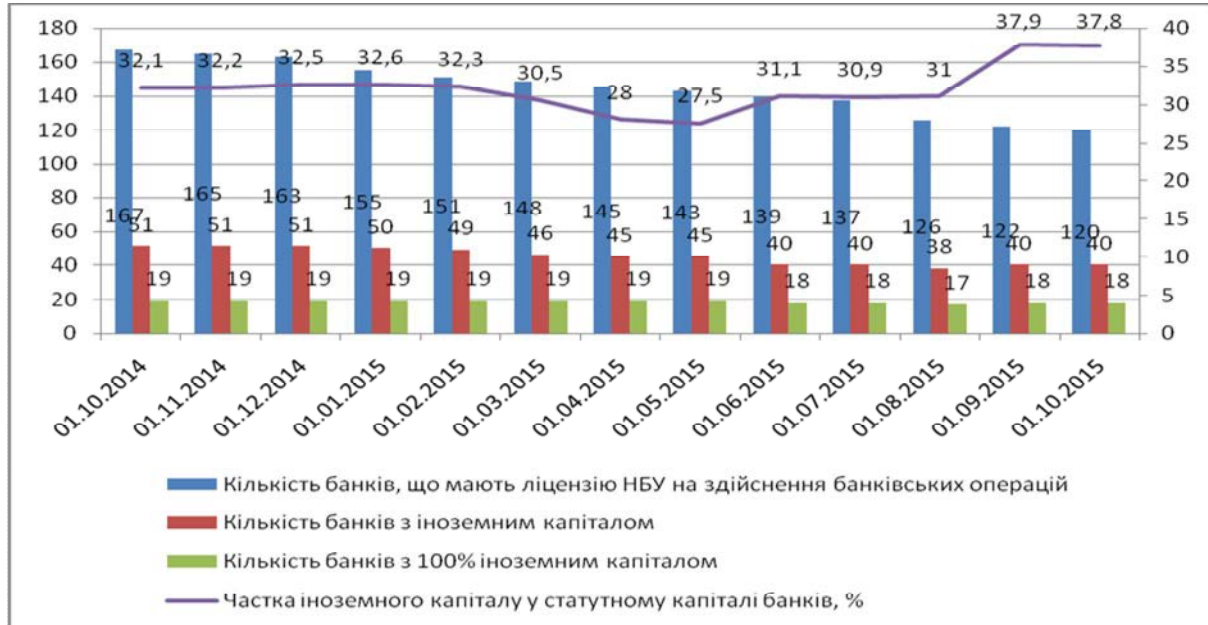

Рис. 1. Динаміка кількості банків [2]

Таблиця 1

Динаміка складових активів банківської системи України [1]

Показники активів	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	Середній темп приросту 2014-2016, %
Чисті активи	1278,1	1316,85	1208,89	-5,42
кредитний портфель	911,4	1006,36	911,02	-0,04
Вкладення в цінні папери	138,29	168,93	171,42	23,96
в т.ч. ОВДП	81,05	93,43	80,1	-1,17
Високоліквідні активи	152,9	155,64	181,45	18,67
Офіційний валютний курс UAH/USD грн.	7,99	15,77	26,08	226,41
Середня відсоткова ставка за кредитами в нац. валюті %	17,2	18,8	22,2	29,07
Середня відсоткова ставка за кредитами в ін. валюті %	8,2	8,3	6,4	-21,95

Не менш важливим напрямом вирішення проблеми реструктуризації банківської системи є вдосконалення банківського нагляду. Сьогодні НБУ використовує для оцінки підзвітних банків морально застарілу систему CAMELS, що істотно знижує ефективність прийняття рішень щодо регулювання їх діяльності [2].

Як свідчить світова практика, розробка і запровадження ефективної системи оцінки фінансового стану банків залишаються серед пріоритетів органів регулювання. Крім того, досить поширеною є практика стрес-тестування банківських систем, на

основі якого визначаються найоптимальніші підходи до регулювання діяльності банків та їх звітності. Вітчизняний досвід у цьому питанні обмежується лише основними елементами системи аналізу фінансової стабільності банків.

У процесі реструктуризації слід виділити такі її основні цілі, як:

1. Підтримка життєздатного ядра банківської системи, збільшення його капіталу, поліпшення якості активів, створення довгострокової ресурсної бази.
2. Ліквідація неплатоспроможних, що втратили капітал, кредитних організацій, які не мають перспектив подальшого існування.
3. Реформування великих неплатоспроможних банків, ліквідація яких принесла б значні соціальні й економічні витрати.
4. Відновлення довіри до банків з боку громадян-вкладників, клієнтів – юридичних осіб і іноземних партнерів.
5. Захист внесків населення, розміщених у банках.
6. Відсторонення не здатного до конструктивної роботи банківського управлінського персоналу.
7. Залучення до участі в капіталах банків нових власників.

1. Аналітичний огляд банківської системи України за 9 місяців 2015 року, НРА Рюрик, – 2015. -23 с. 2. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=17867471&cat_id=17823459.